

Protocol schoolaanwezigheid

Een handelingsgerichte aanpak
om schoolaanwezigheid te bevorderen

**STERKE
KINDEREN**
SAMENWERKINGSVERBAND
VO NOORD-KENNERLAND

Vastgesteld d.d. 22 december 2022

Irma de Wit, Ymie de Jong en Kelsey Haan

Voorwoord

Dit protocol is een doorontwikkeling op het protocol thuiszittende leerlingen dat in 2018 van kracht werd. Het protocol van 2018 was gebaseerd op de MAS (Methodische Aanpak Schoolverzuim) en het verzuimprotocol van het samenwerkingsverband. De MAS is een eenduidige aanpak van schoolverzuim. In de methode wordt omschreven wie wat doet in welke fase van het schoolverzuim. De methode is ontwikkeld door Halt, het Openbaar Ministerie, de Raad voor de Kinderbescherming en Ingrado.

De netwerkgroep Handelingsgerichte Aanpak Schoolaanwezigheid (HAS) heeft gekeken naar het verzuimprotocol nog verbetering c.q. verfijning behoeft, wanneer er een vergelijking met de MAS wordt gemaakt. Dit resulteerde uiteindelijk in een eigen regionale aanpak die werd omgedoopt tot HAS (Handelingsgerichte Aanpak Schoolaanwezigheid).

Met de implementatie van MAZL binnen de regio Noord-Kennemerland, de ontwikkeling van een escalatieladder, onderwijszorgarrangementen, privacy wetgeving en de proeftuin schoolaanwezigheid vroeg het protocol uit 2018 om aanpassing.

De in 2017 opgerichte netwerkgroep HAS heeft zich hierover gebogen met dit vernieuwde protocol als resultaat.

De huidige werkgroep bestaat uit de volgende personen: Ymie de Jong (leerplichtambtenaar gemeente Alkmaar), Gerard Koopman (schoolondersteuningsmanager PCC), Pepijn van der Beek (ondersteuningscoördinator de Viaan), José van der Meulen (ondersteuningscoördinator Focus), Irma de Wit (consulent passend onderwijs/projectleider schoolaanwezigheid), Maureen van den Berg (projectleider MAZL GGD), Sjakkelen Marlet (projectleider team J&G coaches VO), Kelsey Haan (leerplichtambtenaar gemeente Dijk en Waard).

Irma de Wit, Ymie de Jong en Kelsey Haan

17 november 2022

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inleiding	5
Leeswijzer	6
1. Interprofessioneel samenwerken, rollen en taken	7
1.1 Inleiding.....	7
1.2 Definiëring, waar hebben we het over?	7
1.3 Kader	7
1.4 Uitvoering.....	8
1.4.1 De leerling en ouder(s)/verzorger(s)	8
1.4.2 De school	9
1.4.3 Het samenwerkingsverband.....	9
1.4.4 De leerplichtambtenaar	10
1.4.5 De Jeugd & Gezin coach vo	10
1.4.6 De Jeugdgezondheidszorg (JGZ), jeugdverpleegkundigen en jeugdartsen	11
2. Wettelijk kader	12
2.1 Inleiding.....	12
2.2 Definiëring, waar hebben we het over?	12
2.2.1 Leerplicht en startkwalificatie	12
2.2.2 Kwalificatieplicht	12
2.2.3 Vrijstelling kwalificatieplicht	13
2.2.4 Definiëring begrip voortijdig schoolverlater	13
2.2.5 Ongeoorloofd schoolverzuim	13
2.3 Kader	14
2.3.1 Melden verzuim, digitaal verzuimloket.....	14
2.4 Uitvoering.....	15
2.4.1 Sanctiemogelijkheden	15
3. Ziekteverzuim	16
3.1 Inleiding.....	16
3.2 Definiëring, waar hebben we het over?	16
3.3 Kader	16
3.4 Uitvoering.....	17

4. (Dreigend) thuiszittende leerlingen	18
4.1 Inleiding.....	18
4.2 Definiëring, waar hebben we het over?	18
4.2.1 Thuiszitter: 4 weken aaneengesloten of langer ongeoorloofd afwezig	18
4.2.2 Dreigende thuiszitter: minder dan 4 weken aaneengesloten (on)geoorloofd afwezig.....	18
4.2.3 Geoorloofd afwezig langer dan 4 weken aaneengesloten	19
4.3 Kader	19
4.4 Uitvoering.....	19
4.4.1 Waar is de lijst te vinden?	19
4.4.2 Wie werken er met deze lijst?.....	19
4.4.3 Welke rechten heeft welke groep?	20
4.4.4 Op welke manier is de privacy geborgd?	20
4.4.5 Wanneer, hoe en door wie wordt de lijst ingevuld?	20
5. Procedure vrijstelling van inschrijving onderwijs	22
5.1 Inleiding.....	22
5.2 Definiëring, waar hebben we het over?	22
5.3 Kader	23
5.4 Uitvoering.....	25
<i>Stroomschema's en contactadressen .....</i>	27
Bijlage 1 Registratie Afwezigheid	27
Bijlage 2 Verzuim vaststellen en afhandelen	28
Bijlage 3 Advieswijzer procedure afwezigheid leerlingen	30
Bijlage 4 Verzuimspreekuur	32
Bijlage 5 Variawet	36

Inleiding

Ieder kind heeft het recht om te leren¹. Professionals van scholen, gemeenten, jeugdhulp-/ zorginstellingen en de samenwerkingsverbanden po en vo in de regio Noord-Kennemerland bundelden in 2017 de krachten om te realiseren dat dit recht voor ieder kind in de regio in de praktijk betekenis kreeg. De gemeenschappelijke ambitie daarbij was, dat in 2020 geen enkel kind langer dan drie maanden thuiszat zonder passend aanbod van onderwijs en/of zorg.

Deze gemeenschappelijke ambitie werd verankerd in het regionaal thuiszitterspact Noord-Kennemerland 2017².

Om de vraagstukken die rondom deze doelgroep leven regionaal in goede banen te leiden werd in 2017 een projectleider thuiszittende leerlingen aangesteld en ontwikkelde de netwerkgroep HAS gezamenlijke taal t.a.v. thuiszittende leerlingen en stelden zij een eenduidige integrale en op de regio afgestemde aanpak samen, waarbij iedere betrokkene zijn eigen rol en verantwoordelijkheden kent.

Door de krachten te bundelen zijn er in de regio Noord-Kennemerland een groot aantal curatieve maatwerkoplossingen opgezet en ontwikkeld om de ambitie leerrecht voor ieder kind waar te kunnen maken. Denk hierbij aan JGGZ VO³, HIT⁴ en CLEO⁵.

In schooljaar 2020/2021 is de focus van curatief naar preventief verschoven. Jongeren die op school regelmatig afwezig zijn, hebben vaker moeite met het vinden van een baan. Ze lopen meer kans problemen te krijgen met hun psychische gezondheid en hun sociaal-emotionele ontwikkeling. Om te voorkomen dat het langdurig thuiszittende leerlingen worden, is het belangrijk om schoolverzuim vroegtijdig te signaleren en aan te pakken⁶.

Om dit te kunnen realiseren zijn afspraken gemaakt tussen het samenwerkingsverband en de gemeenten middels de uitvoeringsagenda passend onderwijs-jeugd⁷. De eerste stap die gezet is, is de financiering van het project MAZL⁸ door de gemeenten uit de regio. Het project liep in schooljaar 2020/2021 op een negental scholen en werd in schooljaar 2021/2022 uitgebreid naar 18 scholen. Het was de bedoeling dat MAZL in schooljaar 2022/ 2023 zou zijn ingevoerd op alle schoollocaties in de regio. Door een tekort aan jeugdartsen gaat dit niet lukken. Er wordt gehoopt dit in schooljaar 2023/2024 alsnog te realiseren.

In schooljaar 2021-2022 is er met de proeftuin schoolaanwezigheid en de invoering van het Multidimensional-Multitiered system of support (MD-MTSS)⁹ model een verdere impuls aan preventief werken gegeven.

---

¹ [NCOR Leerrechten als structurele grondslag voor wetgeving.pdf \(ingrado.nl\)](#)

² [http://www.swvnoord-kennemerland.nl/cp/uploads/downloads/PPONK008X_-Thuiszitterspact_Deel-1_productie\(1\).pdf](http://www.swvnoord-kennemerland.nl/cp/uploads/downloads/PPONK008X_-Thuiszitterspact_Deel-1_productie(1).pdf)

[http://www.swvnoord-kennemerland.nl/cp/uploads/downloads/PPONK008X_-Thuiszitterspact_Deel2_productie\(1\).pdf](http://www.swvnoord-kennemerland.nl/cp/uploads/downloads/PPONK008X_-Thuiszitterspact_Deel2_productie(1).pdf)

³ [JGGZ-vo team - Artikel - SWVNK \(swvnoord-kennemerland.nl\)](#)

⁴ [SWVNK \(swvnoord-kennemerland.nl\)](#)

⁵ [Home - CLEO - SWVNK \(swvnoord-kennemerland.nl\)](#)

⁶ [Schoolverzuim aanpakken \(nji.nl\)](#)

⁷ [Uitvoeringsagenda passend onderwijs en jeugd - SWVNK \(swvnoord-kennemerland.nl\)](#)

⁸ [Home - M@ZL - SWVNK \(swvnoord-kennemerland.nl\)](#)

⁹ [PRESENT! \(onlineblad.nl\)](#)

Leeswijzer

Het protocol is verdeeld in de volgende vijf hoofdstukken:

1. Interprofessioneel samenwerken, rollen en taken
2. Wettelijk kader
3. Ziekteverzuim
4. (Dreigend) thuiszittende leerlingen
5. Procedure vrijstelling van inschrijving onderwijs

Elk hoofdstuk kent een:

- Inleiding
- Definiëring, waar hebben we het over?
- Kader
- Uitvoering

1. Interprofessioneel samenwerken, rollen en taken

1.1 Inleiding

Om verzuim in een vroeg stadium aan te kunnen pakken is de samenwerking in de zogenaamde pedagogische driehoek (ouder - school - kind) het belangrijkste. Wanneer het gaat om de samenwerking tussen de ouder en de school dan ligt voor schoolaanwezigheid de nadruk op oudercontact. Toch blijkt vaak dat ouders en school elkaar pas te laat vinden als het gaat over schoolaanwezigheid. Ouders komen liever naar school om een compliment te krijgen over hun kinderen, dan dat zij ter verantwoording worden geroepen of een negatief gesprek krijgen. Een eerste kennismakingsgesprek in een vroeg stadium is een betere start van de relatie tussen ouders en school. Bij zo'n kennismakingsgesprek kan over aanwezigheid van de leerling op school worden gesproken. Bij de preventie van verzuim werkt het vergroten van de aandacht op aanwezigheid het best. Dat lijkt maar een detail, maar tussen deze benaderingen ligt een wereld van verschil. Waar bij verzuim de nadruk ligt op afwijkend gedrag (iedereen gaat naar school, maar de verzuimer niet), ligt bij aanwezigheid de nadruk op het verstevigen van "gewoon" gedrag.

1.2 Definiëring, waar hebben we het over?

Het bevorderen van schoolaanwezigheid vraagt om een integrale aanpak. De school heeft hierin samen met de ouder(s)/verzorger(s), leerling en netwerkpartners een sleutelrol. Zij zijn degenen die als eerste het verzuim signaleren en daarbij de juiste partners kunnen inschakelen. Iedere betrokkene heeft daarbij zijn eigen rol en verantwoordelijkheden.

Binnen de regio Noord-Kennemerland worden tien waarden van interprofessioneel samenwerken nagestreefd en omschreven. De afspraak is dat iedere professioneel op deze manier werkt. [Home - Onderwijs, jeugdhulp en zorg - SWVNK \(swvnoord-kennemerland.nl\)](http://www.swvnoord-kennemerland.nl)

1.3 Kader

Het belang van vroegsignalering en tijdig interveniëren is de basis van het Multidimensional-Multitiered system of support (voorheen Response to Intervention Model) voor het omgaan met schoolverzuim¹⁰. Het model geeft je een kader om de aanwezigheid op school te bevorderen en helpt je bij de afweging over welke interventies - acties en maatregelen - je kunt inzetten om verzuim adequaat aan te pakken.

Het model kent drie niveaus. Het onderste niveau gaat over een schoolbrede strategie om alle leerlingen te stimuleren naar school te gaan en focust op het snel signaleren van problemen. In het tweede niveau richt de school zich samen met ouders en leerling op het inzetten van steun en het wegnemen van de oorzaken van het verzuim. Alle acties zijn gericht op het terugdringen van dit schoolverzuim. Niveau drie, de kleine toplaag, betreft de intensieve aanpak voor leerlingen met langdurig verzuim en complexere problemen.

---

¹⁰ Kearney, C.A., & Graczyk, P. (2014). A response to intervention model to promote school attendance and decrease school absenteeism. *Child and Youth Care Forum*, 43(1).

Om te bepalen in welke Tier een jongere zich bevindt, wordt er gekeken naar de totale afwezigheid/aanwezigheid van die jongere over een bepaalde periode. Een goed te gebruiken richtlijn voor de praktijk is dat alle jongeren die zich in Tier 1 bevinden tussen de 100% en 95% aanwezig zijn op school. Zij laten een goede schoolaanwezigheid zien. Tier 2 bevat de jongeren die minder dan 95% en meer dan 90% aanwezig zijn en Tier 3 de jongeren die minder dan 90% aanwezig zijn.

1.4 Uitvoering

1.4.1 De leerling en ouder(s)/verzorger(s)

In de handreiking ouderbetrokkenheid¹¹ bij schoolverzuim van Ingrado staan 9 tips om ouders bij aanwezigheid te betrekken. Hieronder zijn de 9 tips samengevat. Uitgebreidere informatie is in de handreiking te vinden.

1. Ouders zijn volwaardige gesprekspartners;
2. Betrek ouders bij het maken van de regels rond aanwezigheid;
3. Stimuleer ouder-ouder contact;
4. Betrek ouders bij het opzetten van een verzuimprotocol;
5. Bespreek aan het begin van het schooljaar de regels van aanwezigheid en verzuim;
6. Reik een informatiekaart uit in de eerste schoolweek (een passage in de schoolgids volstaat niet);
7. Zorg dat ouders altijd de aanwezigheid van hun kinderen monitoren en informeer ouders direct bij afwezigheid;
8. Bij elk gepland ouder-jongere-school gesprek ligt eerst de nadruk op de aanwezigheid;
9. Evalueer de aanpak met de ouders, leerlingen en eventueel extern betrokken partners.

---

¹¹ [ouderbetrokkenheid po-vo.pdf \(ingrado.nl\)](#)

1.4.2 De school

1. De school handelt volgens protocol en zo preventief mogelijk;
De mentor betreft leerling en ouders bij besprekingen;
2. Bij verzuim handelt de school volgens het meest recente verzuimprotocol¹²;
3. De school signaleert de zorgbehoefte en kijkt wat nodig is ter voorkoming van uitval;
Bij vragen over onderwijs kan de school advies inwinnen bij de consulent passend onderwijs van het samenwerkingsverband, die is verbonden aan de school. Bij vragen over opgroeien, opvoeden en/of veiligheid van de leerling, kan in overleg met leerling en ouders de J&G coach betrokken worden.
Bij vragen op medisch gebied kan de jeugdarts of jeugdverpleegkundige worden ingeschakeld. Bij vragen over (een vermoeden van) ongeoorloofd verzuim kan de leerplichtambtenaar ingeschakeld worden;
4. De school maakt een plan van aanpak in leerling- en/of TOP dossier met daarin afspraken over regie, doelen, tijdspad en evaluatie;
5. De school vermeldt een (dreigende) thuiszittende jongere op de monitor schoolaanwezigheid van het samenwerkingsverband;
6. De school houdt contact met de thuiszittende jongere en de ouder(s)/verzorger(s);
7. De school organiseert om de zes weken een MDO met alle betrokkenen. De school weegt vooraf af, en overlegt zo nodig met kernpartners wie aanwezig moeten zijn bij een MDO. Na afloop zorgt school voor de verslaglegging en verspreiding onder alle betrokkenen;
8. De school biedt een aangepast onderwijs- en/of zorgarrangement aan voor de thuiszittende leerling en handelt indien van toepassing volgens de Variawet¹³;
9. De school heeft regie over onderwijs zolang de leerling bij de school staat ingeschreven. Onder regie wordt hier verstaan dat de school betrokken is bij het stuk onderwijs zolang de leerling bij de school staat ingeschreven. De school bepaalt in overleg met alle betrokkenen naar welk onderwijsperspectief wordt toegewerkt.

1.4.3 Het samenwerkingsverband

1. Het samenwerkingsverband houdt bij welke (dreigende) thuiszittende leerlingen er in de regio zijn en stelt een veilige omgeving beschikbaar waarin betrokken partijen (dreigende) thuiszittende leerlingen vermelden en welke interventies zijn ingezet;
2. Het samenwerkingsverband sluit aan bij een MDO wanneer de (dreigende) thuiszittende leerling langer dan 4 weken aaneengesloten thuis zit en er middels het plan van aanpak onvoldoende resultaten worden geboekt;
3. Het samenwerkingsverband zorgt samen met de school dat er indien nodig een individueel onderwijs(zorg)arrangement wordt ingezet. Hierbij gaat het om intensieve ondersteuning, zoals de bovenschoolse interventies CLEO en HIT;
4. De consulent passend onderwijs van het samenwerkingsverband bespreekt tenminste drie keer per jaar de lijst thuiszittende leerlingen met de betrokken school. Indien hun agenda dit toelaat sluiten leerplicht, J&G coach VO en de jeugdarts hierbij aan;

---

¹² [Verzuimprotocol en protocol thuiszittende leerlingen - Artikel - SWVNK \(swvnoord-kennemerland.nl\)](#)

¹³ [Home - Wet- en regelgeving - SWVNK \(swvnoord-kennemerland.nl\)](#)

5. Het samenwerkingsverband wijst school en andere netwerkpartners op de mogelijkheden tot opschaling;
6. Het samenwerkingsverband bespreekt de aantallen van de lijst thuiszittende leerlingen in de regiegroep thuiszittende leerlingen, bestaande uit de samenwerkingsverbanden Noord-Kennemerland voor primair en voor voortgezet onderwijs en een functionaris vanuit de gemeente;
7. Het samenwerkingsverband signaleert trends en maakt een analyse aan de hand van de lijst thuiszittende leerlingen en past beleid hierop aan. Het beleid is preventief, curatief en op samenwerking gericht;
8. Het samenwerkingsverband initieert middels de netwerkgroep HAS om de twee jaar een reflectiemoment t.a.v. rollen en taken. Dit is een voortdurend ontwikkelproces.

1.4.4 De leerplichtambtenaar

1. De leerplichtambtenaar houdt toezicht op naleving van de leerplichtwet (ouders, leerlingen, scholen) en draagt bij aan het voorkomen van schooluitval van leerlingen tot 18 jaar zonder startkwalificatie;
2. De leerplichtambtenaar geeft voorlichting, adviseert, bemiddelt, verwijst;
3. De leerplichtambtenaar werkt bij voorkeur preventief, werkt samen met kernpartners;
4. De leerplichtambtenaar behandelt meldingen van (vermoedelijk) ongeoorloofd schoolverzuim. Wettelijk verzuim (meer dan 16 uren in 4 weken) moet altijd gemeld worden. Overig verzuim mag altijd gemeld worden;
5. De leerplichtambtenaar houdt preventieve verzuimspreekuren op scholen voor vo;
6. De leerplichtambtenaar sluit indien de agenda dat toelaat met J&G coach vo en jeugdarts aan bij het overleg van de consulent passend onderwijs en de school over de lijst thuiszittende leerlingen;
7. De leerplichtambtenaar doet na een DUO melding onderzoek en tracht de schoolaanwezigheid te verbeteren;
8. De leerplichtambtenaar sluit aan bij een MDO wanneer sprake is van (een vermoeden van) ongeoorloofd verzuim op uitnodiging of in overleg met de school;
9. De leerplichtambtenaar bevordert de samenwerking met alle bij een leerling betrokken partijen;
10. De leerplichtambtenaar heeft als uitgangspunt: een lichte aanpak waar het kan, een zwaardere aanpak waar het moet. De voorkeur gaat altijd uit naar vroegtijdige inzet van vrijwillige jeugdhulp;
11. De leerplichtambtenaar kan ook een HALT verwijzing doen en in uiterste gevallen dwang in civiel of strafrechtelijk kader toepassen;
12. De leerplichtambtenaar behandelt verlofaanvragen bijzondere omstandigheden boven de 10 schooldagen en beoordeelt vrijstellingen;
13. De leerplichtambtenaar handelt volgens de Leerplichtwet, de ambtsinstructie, de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) en het verzuimprotocol van het samenwerkingsverband.

1.4.5 De Jeugd & Gezin coach vo

1. De Jeugd & Gezinscoach vo wordt door de school/de ondersteuningscoördinator zo vroeg mogelijk betrokken bij een leerling bij wie sprake is van verzuim;
2. De Jeugd & Gezinscoach vo maakt met de ondersteuningscoördinator een analyse wat de oorzaak kan zijn van het verzuim en wat dit betekent voor het gezin;
3. De Jeugd & Gezinscoach vo sluit aan bij een MDO, waar met leerling en ouders het verzuim besproken wordt, op uitnodiging van de school;

4. De Jeugd & Gezinscoach vo kan een rol spelen bij het in kaart brengen van de systeemfactoren, het motiveren voor hulp, doorverwijzing of het toeleiden naar hulpverlening;
5. De Jeugd & Gezinscoach vo adviseert (in afstemming met de jeugdarts) de ondersteuningscoördinator bij het opstellen van een integraal plan;
6. De Jeugd & Gezinscoach vo adviseert de ondersteuningscoördinator wanneer ingezette hulp onvoldoende is of stagneert.

N.B.: Wanneer er hulpverlening betrokken is, is inmenging door de Jeugd & Gezinscoach vo in principe niet nodig. Dit is een taak van de betrokken hulpverlening. Bij stagnerende trajecten kan de ondersteuningscoördinator de Jeugd & Gezinscoach vo erbij betrekken, mits ouders/leerling hiervoor toestemming geven.

Bij inschakeling van HIT is er vaak sprake van een stagnerend traject. Er wordt vanuit gegaan dat bovenstaande stappen dan gezet zijn.

1.4.6 De Jeugdgezondheidszorg (JGZ), jeugdverpleegkundigen en jeugdartsen

1. Iedere school heeft een JGZ-team. De jeugdverpleegkundige is het vaste aanspreekpunt op school;
2. De scholen kunnen de JGZ consulteren in geval van zorgen en signalen rondom de ontwikkeling van leerlingen;
3. In de 2^e en de 4^e klas neemt de JGZ een digitale vragenlijst af met daarin een vraag over verzuim in het algemeen in de afgelopen 4 weken. Dit is dus een momentopname. Bij verhoogd verzuim krijgt de leerling digitaal een boodschap. Een deel van de leerlingen wordt op basis van de antwoorden op alle vragen uitgenodigd voor een gesprek;

Op scholen waar de MAZL methode¹⁴ is geïmplementeerd:

4. Het stappenplan van MAZL wordt gevolgd;
5. De criteria om het stappenplan te volgen zijn:
  - > 7 dagen aangesloten ziek;
  - > 4 keer ziek binnen 12 weken;
  - School heeft zorgen over de leerling;
6. De school gaat altijd eerst zelf in gesprek met de leerling en ouder;
7. De jeugdarts kan vervolgens, indien nodig, geconsulteerd worden door school;
8. De jeugdarts verkent met de ouders/leerling/school en andere betrokkenen de mogelijkheden tot re-integratie en maakt samen met leerling en ouders een plan van aanpak;
9. De jeugdarts overlegt zo nodig met de behandelaars;
10. De jeugdarts schakelt eventueel de jeugdverpleegkundige in of verwijst naar andere passende hulp of ondersteuning;
11. De jeugdarts koppelt bevindingen en afspraken na consult terug naar de school met toestemming van jongere en ouders;
12. De JGZ geeft een (niet bindend) advies aan school;
13. De jeugdarts kan gevraagd worden aan te sluiten bij een MDO(multidisciplinair overleg).

---

¹⁴ [Nederlands Centrum Jeugdgezondheid | Wat is M@ZL? \(ncj.nl\)](https://www.ncj.nl/wat-is-m@zl/)

2. Wettelijk kader

2.1 Inleiding

De Leerplichtwet schrijft voor dat leerlingen tussen de 5 en 18 jaar onderwijs volgen aan een school/instelling, totdat ze een startkwalificatie hebben behaald of 18 jaar worden. Er zijn in feite drie verschillende vormen van afwezigheid van de leerling: ongeoorloofd verzuim, (toegekend) verlof en ziekteverzuim. In dit hoofdstuk wordt het wettelijk kader van ongeoorloofd verzuim en (toegekend) verlof omschreven.

2.2 Definiëring, waar hebben we het over?

2.2.1 Leerplicht en startkwalificatie

Ieder kind heeft recht op onderwijs en heeft tegelijk een leerplicht. Kinderen zijn volledig leerplichtig vanaf de eerste schooldag van de maand na de vijfde verjaardag tot aan het einde van het schooljaar waarin de jongere 16 jaar wordt.

De jongere is verplicht onderwijs te blijven volgen totdat hij een startkwalificatie heeft behaald of tot het moment waarop hij de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt. Deelnemers vanaf 18 jaar zonder startkwalificatie vallen onder de RMC-wetgeving. In de regio Noord-Kennemerland zijn er afspraken gemaakt tussen het onderwijs en de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC). Het RMC heeft een belangrijke rol bij het voorkomen van voortijdig schoolverlaten (vsv). Tevens is er de Wet Studiefinanciering (uitschrijving) en de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) die hierin een registrerende taak heeft en de verzuiminformatie meldt aan de woongemeenten van de jongeren.

Een startkwalificatie is behaald bij het verkrijgen van:

- een havo- of vwo-diploma of hoger;
- een mbo-diploma niveau 2 (of hoger) BOL of BBL.

Heeft een jongere zijn schoolloopbaan beëindigd zonder startkwalificatie, dan is hij een voortijdig schoolverlater.

2.2.2 Kwalificatieplicht

Steeds meer leerlingen verlaten het onderwijs met een startkwalificatie. Dit is te zien aan de daling van het aantal voortijdig schoolverlaters (VSV'ers). Het voorkomen van schooluitval blijft echter een zeer belangrijk aandachtspunt om het recht om te leren voor alle jongeren in de regio betekenis te geven.

Leerlingen zijn volledig leerplichtig tot het einde van het schooljaar waarin ze zestien jaar worden. Alle jongeren die dan nog geen startkwalificatie hebben, zijn daarna tot hun 18e of tot het moment waarop ze een startkwalificatie hebben behaald, kwalificatieplichtig. Vanaf de invoering van Passend Onderwijs zijn leerlingen voor wie de leerplicht is geëindigd en die in het vso de uitstroom dagbesteding of arbeid hebben gevolgd niet kwalificatieplichtig wanneer zij niet meer ingeschreven staan op een school. Zolang zij wel ingeschreven staan, volgen zij onderwijs en zijn ze dus kwalificatieplichtig.

2.2.3 Vrijstelling kwalificatieplicht

De kwalificatieplicht geldt niet:

- als een leerling een diploma of getuigschrift van de praktijkschool heeft. De leerling kan dan een programma volgen dat past bij zijn/haar niveau of stroomt uit naar werk;
- bij uitstroomprofiel arbeid of dagbesteding aan het einde van het schooljaar waarin de jongere 16 jaar wordt;
- als de leerling op grond van de Leerplichtwet een vrijstelling van de plicht tot inschrijving op een school heeft.

Start leerplicht	Volledige leerplicht tot	Kwalificatieplicht
1 ^e schooldag van de maand na de vijfde verjaardag.	Einde schooljaar waarin de jongere 16 jaar is geworden of nadat de jongere 12 volledige schooljaren heeft doorlopen.	• Havo of vwo diploma of hoger behaald; • Mbo diploma niveau 2,3,4 behaald; • Bereiken leeftijd 18 jaar.

2.2.4 Definiëring begrip voortijdig schoolverlater

Volgens de huidige wetgeving wordt onder een voortijdig schoolverlater verstaan:

- iemand die de leeftijd van 23 jaar nog niet heeft bereikt en niet in het bezit is van een startkwalificatie; en
- het onderwijs aan de school gedurende een aaneengesloten periode van tenminste een maand zonder geldige reden niet meer volgt of niet meer bij een school of instelling is ingeschreven, of van de school wordt verwijderd.

Volgens de Leerplichtwet en RMC wetgeving is de school verplicht verzuimers en voortijdig schoolverlaters tot 23 jaar bij het RMC van de regio te melden. Voor jongeren op het vo die meer dan 16 uur verzuimen in vier weken tijd en deelnemers van het mbo < 18 jaar geldt dat zij gemeld worden door de school via DUO. Vier keer per jaar wordt er een uitvraag bij alle scholen in de regio van het samenwerkingsverband gedaan waarin wordt gevraagd een overzicht te geven van de leerlingen die (dreigend) thuiszitten.

Van belang is dat niet alleen een adequate registratie van het aantal thuiszittende leerlingen plaatsvindt maar ook de reden van thuiszitten alsmede de voorgestelde, of reeds in werking gestelde, aanpak in kaart is gebracht. Het adequaat in beeld hebben van alle thuiszittende leerlingen begint bij een goede verzuimregistratie op de scholen en een sluitende samenwerking met leerplicht, jeugdhulpverlening, GGD en het samenwerkingsverband indien het verzuim voortduurt.

2.2.5 Ongeoorloofd schoolverzuim

2.2.5.1 Relatief verzuim

Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend.

Art. 2 lid 1 en art. 4 lid 1 Leerplichtwet.

Relatief verzuim is onder te verdelen in:

- Wettelijk verzuim
- Overig verzuim
- Luxe verzuim

Wettelijk verzuim

Wettelijk verzuim is het verzuim waarvan de school verplicht is het te melden aan de leerplichtambtenaar, te weten ongeoorloofd verzuim van 16 uur les of praktijktijd gedurende een periode van vier opeenvolgende lesweken. Schoolverzuim onder deze grens hoeft niet door het hoofd van de school gemeld te worden aan de leerplichtambtenaar. Ook als dat wel gebeurt, hoeft dit verzuim niet door de leerplichtambtenaar aan het OM gemeld te worden. Art. 21 Leerplichtwet en 21a Leerplichtwet.

Overig verzuim

Overig verzuim is verzuim van minder dan 16 uur in 4 weken. De school is niet wettelijk verplicht melding te doen van overig verzuim. Indien blijkt dat een leerplichtige jongere minder dan 16 uur les of praktijktijd gedurende een periode van vier opeenvolgende weken verzuimt, maar wel regelmatig te laat komt, lesuren overslaat en/of dagdelen verzuimt, is het belangrijk om een jongere daar op aan te spreken en hier gevolgen aan te verbinden. Dit vergt in eerste instantie maatregelen van de school.

Luxe verzuim

Luxeverzuim is een vorm van relatief verzuim waarbij zonder toestemming van het hoofd van de school buiten de vastgestelde schoolvakanties om van school wordt verzuimd, waarbij het eigen belang (vaak ten behoeve van een vakantie) van ouder(s)/verzorger(s) of jongere prevaleert boven dat van het schoolbezoek. Dit kan zijn aansluitend aan de vakantie, maar ook op andere momenten in het schooljaar.

2.2.5.2 Absoluut verzuim

Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige jongere niet op een school staat ingeschreven. Art. 2 lid 1 en art. 4a lid 1 Leerplichtwet.

2.3 Kader

De formele handhaving van de leerplicht ligt in handen van de leerplichtambtenaar. Voor de 18+ leerlingen die het onderwijs langer dan vier weken niet bezoeken heeft de RMC-trajectbegeleider een begeleidende taak die gericht is op terugkeer naar een opleiding. De 18+ leerlingen dienen op eenzelfde wijze gemeld te worden als leerlingen jonger dan 18 jaar.

De school heeft een aantal verplichtingen wat betreft melden van ongeoorloofd verzuim.

2.3.1 Melden verzuim, digitaal verzuimloket

De school meldt (vermoedelijk) ongeoorloofd verzuim bij de leerplichtambtenaar door middel van een digitale melding bij het verzuimloket van DUO.

De termijn voor het melden van schoolverzuim is de vermoedelijke ongeoorloofde afwezigheid van maximaal 16 uren les- of praktijktijd in een periode van vier weken. Vindt de school het nodig eerder te melden, vanwege bijzondere omstandigheden of afspraken met de leerplichtambtenaar, dan kan dat altijd.

2.4 Uitvoering

2.4.1 Sanctiemogelijkheden

Afhankelijk van de achterliggende redenen en het type verzuim kunnen verschillende routes worden gevolgd. De stappen in elke route volgen elkaar op en worden niet noodzakelijk allemaal doorlopen.

Route 1. Vrijwillige (jeugd) hulp

Route 2. HALT interventie schoolverzuim

Route 3. Gedwongen hulp civiele kader

Route 4. Dwang in het strafrecht

Dit komt uit de MAS folder: [MAS+folder+voor+scholen](#)

Luxe verzuim (school stelt leerplichtambtenaar (LPA) altijd op de hoogte):

Voor luxe verzuim is een aparte route opgenomen in de MAS. Luxe verzuim wordt gemeld bij de leerplichtambtenaar. De leerplichtambtenaar doet altijd eerst onderzoek. Bij geconstateerd luxe verzuim van meer dan 1 dag kan direct een proces-verbaal worden opgemaakt. De leerplichtambtenaar kan bij verzuim tot 1 dag ook direct een proces-verbaal opmaken. Voorwaarde hierbij is dat school ouders hierover uitdrukkelijk informeert (via de website, email, nieuwsbrief).

3. Ziekteverzuim

3.1 Inleiding

Individuele aandacht voor verzuim in een vroegtijdige fase door de school zelf leidt tot een toename van schoolaanwezigheid. MAZL (Meer aandacht voor Ziekgemelde Leerling) is een effectieve methodiek voor een integrale aanpak van ziekteverzuim bij scholieren.

Ziekteverzuim is wat omvang betreft een groter probleem dan spijbelen, zoals ook uit de cijfers van het samenwerkingsverband vo Noord-Kennemerland blijkt. MAZL brengt deze groep leerlingen in beeld die met de juiste aandacht en begeleiding geholpen zijn.

De interventie MAZL is in 2017 door de Erkeningscommissie Interventies erkend als ['eerste aanwijzingen voor effectiviteit'](#).

Het samenwerkingsverband en de GGD zijn er gezamenlijk van overtuigd dat de interventie MAZL een preventieve werking heeft en zal bijdragen aan het terugdringen van geoorloofd ziekteverzuim en daarmee het aantal (dreigende) thuiszittende jongeren.

De GGD is in september 2020, na toekenning van financiering uit BUCH, Alkmaar, Langedijk en Heerhugowaard, gestart met de implementatie van het project. Het streven is om in 2024 de implementatie voltooid te hebben. Alle scholen in de regio Noord-Kennemerland werken dan met de MAZL methodiek.

3.2 Definiëring, waar hebben we het over?

Een beroep op vrijstelling wegens ziekte van de jongere kan slechts worden gedaan, indien binnen twee dagen na het ontstaan van de verhindering aan de directeur kennis is gegeven, zo mogelijk met opgave van de aard van de ziekte. (Art 12 Leerplichtwet) Praktijkervaring leert dat onder geoorloofd verzuim veel zorgelijk verzuim schuilgaat. Het betreft het veelvuldige of langdurige verzuim van leerlingen, waarvan de achterliggende oorzaak ligt op het terrein van gezondheid (fysiek, sociaal en psychosociaal).

3.3 Kader

Als ouders niet meewerken aan de MAZL/verzuimaanpak van school informeert school de ouders dat zij de afwezigheid van de leerling gaan aanmerken als vermoedelijk ongeoorloofd verzuim, omdat zij niet hebben kunnen vaststellen dat het verzuim geoorloofd is. De uren die de leerling vanaf deze melding afwezig is, worden als vermoedelijk ongeoorloofd verzuim genoteerd en kunnen worden gemeld bij leerplicht. Dat mag al bij 1 uur verzuim (via overig verzuim), uiteraard hoeft niet te worden gewacht tot de wettelijke termijn van 16 uur in 4 weken is behaald.

Daar waar zorgelijk ziekteverzuim voorkomt in combinatie met ongeoorloofd verzuim, wordt verwacht dat een DUO melding voor dat ongeoorloofde verzuim wordt gedaan (overig verzuim).

3.4 Uitvoering

Jeugdartsen voeren deze interventie uit in samenwerking met de school en de leerplichtambtenaar. De school signaleert, de jeugdarts adviseert, de leerplichtambtenaar handhaaft. Het volgende stappenplan wordt hierbij gehanteerd:

1. Aannemen en registreren van de ziekmelding door de school;
2. De school neemt contact op met leerling en ouders/verzorgers na ziekmelding. Dit gebeurt niet uit controle, maar uit zorg;
3. De school gaat in gesprek met leerling en ouders/verzorgers bij zorgwekkend ziekteverzuim;
4. De school vraagt een consult aan bij de jeugdarts, indien er sprake is van een mogelijke medische oorzaak;
5. Het consult bij de jeugdarts vindt plaats. De jeugdarts stelt een integraal plan van aanpak op in samenwerking met de leerling en ouders/verzorgers;
6. De school monitort de schoolaanwezigheid, en monitort de uitvoering van het plan van aanpak.

Voor het uitgebreide stappenplan klik [hier](#).

4. (Dreigend) thuiszittende leerlingen

4.1 Inleiding

Vier maal per jaar bespreekt de consulent passend onderwijs de monitor schoolaanwezigheid met tenminste de ondersteuningscoördinator van de school. Deze bespreking kan fysiek, via videobellen of telefonisch plaats vinden. Het verdient de voorkeur om de leerplichtambtenaar, J&G coach en schoolarts te betrekken bij deze bespreking.

Met behulp van de ingevulde monitor kan het samenwerkingsverband trends signaleren in de problematiek rond thuiszittende jongeren en hier actie op ondernemen.

4.2 Definiëring, waar hebben we het over?

4.2.1 Thuiszitter: 4 weken aaneengesloten of langer ongeoorloofd afwezig

Een thuiszitter is een leerplichtige jongere tussen de 5 en 16 jaar of een jongere van 16 en 17 jaar die valt onder de kwalificatieplicht en die ingeschreven staat op een school of onderwijsinstelling en die zonder geldige reden meer dan vier weken aaneengesloten verzuimt, zonder dat hij/zij ontheffing heeft van de leerplicht respectievelijk vrijstelling van geregeld schoolbezoek wegens het volgen van ander onderwijs.

Afspraken:

- Een school die behoort tot het samenwerkingsverband vo Noord-Kennemerland dient deze jongere te vermelden op de 'Monitor schoolaanwezigheid';
- Een jongere is geen thuiszitter meer vanaf de datum dat hij/zij weer naar school is gegaan. Dit is dus een feitelijk gegeven en geen verwachting.

4.2.2 Dreigende thuiszitter: minder dan 4 weken aaneengesloten (on)geoorloofd afwezig

Leerlingen die niet gemeld hoeven te worden bij de onderwijsinspectie, maar waar wel de analysegegevens van worden opgevraagd t.b.v. voorkomen en terugdringen thuiszittersproblematiek. Deze groep wordt daarom ook wel 'dreigende' thuiszittende jongeren genoemd. Het gaat om leerlingen die geoorloofd of ongeoorloofd thuis zitten.

Afspraken:

- Na 4 weken aaneengesloten verzuim moet er helderheid zijn of de leerling geoorloofd dan wel ongeoorloofd thuis zit;
- Bij (vermoeden van) ongeoorloofd verzuim moet de leerplicht worden ingeschakeld;
- Bij geoorloofd verzuim is het wenselijk in overleg te treden met de jeugdarts.

4.2.3 Geoorloofd afwezig langer dan 4 weken aaneengesloten

Dit betreft jongeren die ziek zijn en de school langer dan vier weken aaneengesloten niet bezoeken.

Afspraken:

- Wanneer ouders en leerling zich niet of onvoldoende inspannen om het ziekteverzuim te stoppen en zo mogelijk onderwijs te volgen, meldt de school de ziektedagen als verzuim aan de leerplichtambtenaar;
- Wanneer de school zich niet of onvoldoende inspant om het ziekteverzuim te stoppen kan het samenwerkingsverband de school daar op aanspreken.

De leerling kan van de monitor af wanneer het plan van aanpak succesvol is afgerond en er sprake is van een duurzaam passend aanbod voor de leerling.

4.3 Kader

Alle leerlingen die staan ingeschreven op een school in het samenwerkingsverband vo Noord-Kennemerland (swvkn vo) en die in aanmerking komen om op de monitor Schoolaanwezigheid te worden vermeld, tellen mee voor de monitor schoolaanwezigheid van het swvkn vo.

Leerlingen voor wie het swvkn vo een toelaatbaarheidsverklaring heeft afgegeven en die op een school voor voortgezet speciaal onderwijs van een ander samenwerkingsverband staan ingeschreven, vallen onder dat betreffende samenwerkingsverband. Het omgekeerde principe telt ook. Leidend is binnen welk samenwerkingsverband de school valt, ongeacht waar de TLV is afgegeven.

Voor alle leerlingen die niet staan ingeschreven op een school telt het woonplaatsbeginsel. Zij vallen onder verantwoordelijkheid van de gemeente waar de leerling staat ingeschreven. Dit betekent dat leerlingen die via plaatsbesteding op het vso van het swvkn vo staan ingeschreven en bij ontslag niet bij een andere school kunnen worden ingeschreven, gemeld worden bij de leerplichtambtenaar van de woongemeente waar de leerling op dat moment officieel staat ingeschreven.

4.4 Uitvoering

4.4.1 Waar is de lijst te vinden?

In een afgeschermd SharePoint site van het samenwerkingsverband wordt de monitor verwerkt. Per school is toegang geregeld.

4.4.2 Wie werken er met deze lijst?

Er werken 5 groepen met deze lijst.

1. Ondersteuningscoördinatoren en eventueel verzuimcoördinatoren van de scholen die vallen onder het samenwerkingsverband vo Noord-Kennemerland;
2. Consulents passend onderwijs van het samenwerkingsverband vo Noord-Kennemerland;
3. Projectleider thuiszittende leerlingen;
4. Administratie samenwerkingsverband vo Noord-Kennemerland;
5. Leerplichtambtenaren

4.4.3 Welke rechten heeft welke groep?

Er is sprake van een lees- en een bewerkingsrecht. Wie bewerkingsrecht heeft, kan gegevens invullen, aanvullen en wijzigen.

Groep	Wie?	Welk recht
1	Ondersteuningscoördinatoren	Bewerkingsrecht
2	Consulenten passend onderwijs	Leesrecht
3	Projectleider thuiszittende leerlingen leerplicht	Bewerkingsrecht
4	Administratie swvk vo	Bewerkingsrecht
5	Leerplichtambtenaren	Bewerkingsrecht*

* Bewerkingsrecht voor lijst absoluut verzuim en artikel 5A, containers van scholen waar zij aan verbonden zijn.

4.4.4 Op welke manier is de privacy geborgd?

De grondslagen voor verwerking van (bijzondere) persoonsgegevens met betrokken partijen zijn:

- Wettelijke taken van betrokken partijen;
- Toestemming van de betrokken leerling en/of ouder(s)/verzorger(s);
Middels een toestemmingsformulier wordt vastgelegd welke (bijzondere) persoonsgegevens worden gedeeld met betrokken partijen. Indien er geen toestemming is verkregen, wordt alleen informatie over het proces gedeeld;
- Algemeen belang;
Het algemeen belang heeft als doel het “schoolintern handelen te bevorderen ter voorkoming van langdurige uitval van een leerling”.

De wettelijke taken worden in de ‘Wet Doorbraakaanpak onderwijs en jeugdhulp’ explicieter gemaakt.

Dit wetsvoorstel¹⁵ is in voorbereiding .

4.4.5 Wanneer, hoe en door wie wordt de lijst ingevuld?

De lijst wordt ingevuld door de school waar de leerling staat ingeschreven. Het ligt voor de hand om deze verantwoordelijkheid bij de ondersteuningscoördinator te leggen.

De ondersteuningscoördinator zorgt i.s.m. de consulent passend onderwijs dat de monitor drie maal per jaar met in ieder geval de betreffende consulent passend onderwijs wordt doorgenomen. Het is wenselijk dat ook de leerplichtambtenaar, J&G coach VO en de jeugdarts hier bij aanwezig zijn. Hier kunnen aan het begin van het schooljaar afspraken over worden gemaakt.

---

¹⁵ [Wetsvoorstel doorbraakaanpak onderwijs en jeugdhulp | Overheid.nl | Wetgevingskalender](#)

Het samenwerkingsverband zal op 15 maart, 15 juni, 15 september en 15 december de gegevens uit de lijsten gebruiken t.b.v. aanlevering gegevens thuiszitters aan de inspectie en het maken en opstellen van een analyse.

Van scholen wordt verwacht dat zij voor 1 maart, 1 juni, 1 september en 1 december hun lijsten hebben geactualiseerd.

Leerplichtambtenaren vullen voor elke 7de van de maand de lijst absoluut verzuim en vrijstellingen 5A in.

5. Procedure vrijstelling van inschrijving onderwijs

(Leerplichtwet, art. 5 sub a, op lichamelijke of psychische gronden)

5.1 Inleiding

Wanneer ouder(s)/verzorger(s) van mening zijn dat hun leerplichtig kind niet in staat is om tot een school of instelling te worden toegelaten en/of er geen passend onderwijsaanbod voor hun kind mogelijk is, kunnen zij een beroep op vrijstelling doen bij het College van B&W (i.c. de leerplichtambtenaar) van de gemeente waar het kind staat ingeschreven. De vrijstelling is in principe geldig tot het einde van het lopende schooljaar.

Doel van de procedure

Deze procedure wil de betrokkenheid van het onderwijs borgen bij de afweging of er vrijstelling verleend moet worden of dat er nog mogelijkheden zijn voor een passend onderwijsaanbod. Hiermee willen we de deelname aan het onderwijs vergroten en het aantal vrijstellingen terugdringen.

Daarnaast beoogt de procedure eenzelfde werkwijze bij elke gemeente in de regio Noord-Kennemerland bij de afhandeling van deze verzoeken tot vrijstelling.

5.2 Definiëring, waar hebben we het over?

Wettekst (Leerplichtwet, art. 7)

Artikel 7. Lichamelijke of psychische ongeschiktheid

Een beroep op vrijstelling op grond van artikel 5 sub a kan slechts worden gedaan, indien bij de kennisgeving een verklaring van een door burgemeester en wethouders van de gemeente waar de jongere als ingezetene met een adres in de basisregistratie personen is ingeschreven, aangewezen arts - niet zijnde de behandelende arts - of van een door hen aangewezen academisch gevormde of daarmee bij ministeriële regeling gelijkgestelde pedagoog of psycholoog is overgelegd, waaruit blijkt, dat deze de jongere niet geschikt achten om tot een school onderscheidenlijk een instelling te worden toegelaten. Deze verklaring mag niet ouder zijn dan drie maanden.

Betrokken partners

Bij deze procedure zijn - in veel gevallen - meerdere partners betrokken. Vanuit de Leerplichtwet gaat het om de ouder(s)/verzorger(s), de gemeente (i.c. de leerplichtambtenaar) en de arts.

- De ouder(s)/verzorger(s) of voogd doen beroep op vrijstelling voor hun leerplichtig kind bij de leerplichtambtenaar van hun gemeente;
- De gemeente draagt er zorg voor dat het college van B&W een onafhankelijke arts heeft aangewezen. De leerplichtambtenaar van de gemeente neemt het beroep/verzoek in behandeling, stuurt het door naar de jeugdarts van de GGD, en informeert de ouders/verzorgers na het onderzoek van de jeugdarts schriftelijk of de vrijstelling wel of niet wordt verleend. Hierbij is de “medische verklaring” van de jeugdarts leidend.
- De GGD/jeugdarts beoordeelt het verzoek tot vrijstelling en stelt - indien het verzoek wordt gehonoreerd - de “Verklaring” op en stuurt deze naar de leerplichtambtenaar.

Daarnaast zijn er nog de “informanten” die de leerplichtambtenaar en de jeugdarts kan benaderen: deskundigen c.q. de behandelaar van betrokken instellingen zoals MKD of GGZ, de ondersteuningscoördinator en de jeugdarts van de betrokken school. Zij kunnen relevante informatie geven over de voorgeschiedenis maar evenzo over de haalbaarheid van een passend onderwijsaanbod.

Met betrekking tot dat laatste vervult ook het betreffende samenwerkingsverband een rol bij (een verschil van inzicht over) het beantwoorden van de vraag of een “passend onderwijsaanbod” mogelijk is.

4- en 5 jarigen

Alle kinderen in Nederland hebben het recht op onderwijs vanaf 4 jaar. Wettelijk gezien zijn kinderen leerplichtig op de eerste dag van de maand die volgt op de maand dat ze vijf jaar zijn geworden. Zodra kinderen leerplichtig zijn - vanaf vijf jaar, zijn hun ouder(s)/verzorger(s) verplicht om hun kind op een onderwijsinstelling in te schrijven. Er zijn enkele kinderen bij wie de ondersteuningsbehoeften dermate groot zijn dat inschrijving op een onderwijsinstelling niet passend is en ouder(s)/verzorger(s) een beroep doen op een vrijstelling. Van belang is dat ouders ruim voordat hun kind vijf jaar wordt, bekend zijn met de aanvraagprocedure zoals hieronder, bij procedure A, is beschreven.

5.3 Kader

Onderscheid tussen twee procedures

Voor de gewenste werkwijze maken we onderscheid tussen twee procedures:

- A. Voor kinderen die nog nooit naar school zijn geweest (meestal 4-jarigen van MKD's of orthopedagogische dagcentra);
- B. Voor kinderen/jongeren die al zijn ingeschreven op een school met BRIN nummer.

Beide te volgen procedures zijn in grote lijnen gelijk.

Werkwijze

- De ouder(s)/verzorger(s) hebben het recht om op elk moment een beroep te doen op deze vrijstellingsgrond;
  - Bij procedure A nemen ouder(s) minimaal drie maanden voordat hun kind leerplichtig wordt contact op met de leerplichtambtenaar van hun gemeente;
  - De leerplichtambtenaar stuurt het aanvraagformulier naar de ouders;
  - De ouder(s) sturen het ondertekende formulier terug naar de leerplichtambtenaar;
  - De leerplichtambtenaar stuurt het formulier door naar de jeugdarts van de GGD;
  - Zo mogelijk beschrijft de leerplichtambtenaar in een begeleidend schrijven de casus;
  - De jeugdarts onderzoekt of de vraag tot vrijstelling gehonoreerd kan worden. Hiertoe neemt de jeugdarts contact op met de ouders of nodigt hen, samen met het kind / de jongere, uit voor een gesprek. Vervolgens overlegt de jeugdarts met de behandelaar en eventueel andere betrokkenen.
  - Alvorens de Verklaring op te stellen, heeft de jeugdarts overleg:
    - o **Bij procedure A:** met het samenwerkingsverband po (of vo) om het verzoek tot vrijstelling te bespreken*). De medewerker van het samenwerkingsverband denkt mee over de vraag of er - in zijn algemeenheid - eventueel toch een passend onderwijsaanbod mogelijk is gezien de ondersteuningsbehoefte van het kind / de jongere;
- *) Voor kinderen op een MKD kan hiervoor een uitzondering worden gemaakt;

- **Bij procedure B:** de jeugdarts legt altijd contact met het samenwerkingsverband en eventueel de (jeugdarts van de) betreffende school om zich van de situatie op de hoogte te stellen en te sparren / checken of alle mogelijkheden voor een passende onderwijsplek benut zijn. Deze mogelijkheden zijn door middel van een MDO (Multidisciplinair Overleg), waarbij alle betrokkenen (en in ieder geval de leerplichtambtenaar en de consulent passend onderwijs van het samenwerkingsverband) aanwezig waren, onderzocht. Van dit MDO is een verslag gemaakt. De jeugdarts kan dit verslag opvragen via de ouder(s)/verzorger(s);
- Dit overleg kan leiden tot **twee mogelijke vervolg-scenario's** (zowel bij procedure A als B):

Scenario 1

- Indien er **wel mogelijkheden** lijken voor een passend onderwijsaanbod wordt er geen Verklaring afgegeven en wordt de vrijstelling niet verleend;
- De jeugdarts deelt dit resultaat mee aan de leerplichtambtenaar;
- De leerplichtambtenaar informeert de ouders over het resultaat;
- **Bij procedure B geldt:** de leerplichtambtenaar informeert de school en het samenwerkingsverband po of vo over dit resultaat. Aan de school wordt verzocht contact op te nemen met het samenwerkingsverband om de concrete mogelijkheden voor een passend onderwijsaanbod te realiseren. Hierbij vormt het door de school op te stellen OPP (Ontwikkelingsperspectiefplan) de basis.

Scenario 2

- Indien er **geen mogelijkheden** zijn voor een passend onderwijsaanbod, wordt de vrijstelling verleend;
- De jeugdarts stelt de verklaring op en stuurt deze naar de leerplichtambtenaar;
- De leerplichtambtenaar informeert de ouders schriftelijk;
- De vrijstelling wordt door leerplicht vastgelegd in het landelijk Vrijstellingenregister;
- De vrijstelling wordt door de leerplichtambtenaar doorgegeven aan de betreffende school (indien van toepassing) en het samenwerkingsverband Noord-Kennemerland po of vo in het kader van de thuiszittersregistratie;
- Voordat de periode van de vrijstelling (in principe maximaal tot einde schooljaar) is verstreken, neemt leerplicht contact op met ouders/leerling en zo mogelijk de school, om te bespreken of er dusdanige wijzigingen in de situatie van het kind zijn opgetreden waardoor alsnog een passend onderwijsaanbod tot de mogelijkheden behoort.

N.B.: Als een bij een school ingeschreven kind/jongere een vrijstelling krijgt, betekent dit volgens de Leerplichtwet dat het kan worden uitgeschreven. Het verdient de voorkeur dat met de betreffende school wordt afgesproken dat ouders zich opnieuw bij deze school mogen melden als hervatting van het onderwijs aan de orde is.

Uitzondering:

Soms wordt een vrijstelling afgegeven tot het 18^e jaar. Bij inschrijving op een school vervalt de vrijstelling.

Ouder(s)/verzorger(s) van kinderen van wie bij aanvang van de leerplicht al duidelijk is dat zij wellicht nooit of voor een aantal jaren geen onderwijs kunnen volgen (bijv. kinderen in een orthopedagogisch dagcentrum), dienen deze vrijstelling ook aan te vragen.

De geldigheidsduur van de vrijstelling kan met de ouder(s)/verzorger(s) worden overeengekomen, en kan mogelijk de gehele leer- en kwalificatieplichtige leeftijd, dus tot 18 jaar, betreffen.

5.4 Uitvoering

- o De ouder(s)/verzorger(s) nemen contact met de leerplichtambtenaar van hun woongemeente op;
- o De leerplichtambtenaar ontvangt de aanvraag voor vrijstelling;
- o De leerplichtambtenaar stuurt de aanvraag door naar de jeugdarts van de GGD die een onderzoek instelt. De jeugdarts stelt de leerplichtambtenaar op de hoogte van het resultaat;
- o De leerplichtambtenaar stuurt een kennisgeving naar de ouder(s)/verzorger(s) waarin vermeld staat dat de ouder(s)/verzorger(s) zijn vrijgesteld van de verplichting zorg te dragen voor een inschrijving bij een school of instelling;
- o De vrijstelling wordt afgegeven voor één schooljaar of tot de 18de verjaardag;
- o Bij inschrijving op een school vervalt de vrijstelling;
- o De leerplichtambtenaar geeft de correctie door aan het Vrijstellingenregister. De einddatum is 1 dag voorafgaand aan de inschrijving op school.

N.B. 1:

Er wordt **geen vrijstelling** verleend aan kinderen/jongeren die (lang moeten) wachten op een passend zorg- en/of onderwijsaanbod.

Wanneer deze leerlingen hierdoor een “thuiszitter” zijn geworden, dienen zij gemeld te worden op de lijst thuiszittende leerlingen van de school waar de leerling op dat moment staat ingeschreven.

N.B. 2:

Wat is de status van de Verklaring van de arts:

Een Verklaring van de jeugdarts is geen advies, maar zoals de naam al zegt: een Verklaring. Leerplicht vraagt deze aan en volgt de verklaring op.

Overleg tussen samenwerkingsverbanden po en vo, leerplichtambtenaren en jeugdarts

- Leerplichtambtenaren krijgen in TOP dossier van het samenwerkingsverband een afgeschermd omgeving, waarin zij 5a leerlingen registreren (naam, adres, geboortedatum, eventueel contactgegevens ouders en betrokkenen);
- Bij het MDO overleg wordt toestemming aan ouder(s)/verzorger(s) en eventueel leerling 16 jaar en ouder) gevraagd of zij dit verslag met het samenwerkingsverband mogen delen. De reden om dit verslag te delen is zodat het samenwerkingsverband kan meedenken over een mogelijk passende onderwijsplek voor de thuiszittende leerling. Indien er toestemming wordt gegeven, dan wordt dit verslag inclusief de toestemming geüpload in TOP dossier;
- Elk jaar vindt er medio maart een overleg plaats tussen de samenwerkingsverbanden, leerplichtambtenaren van de vijf gemeenten en de jeugdarts. Vanuit TOP dossier is zichtbaar welke leerlingen middels artikel 5 sub a zijn vrijgesteld van leerplicht;
- Voordat de periode van de vrijstelling (in principe maximaal tot einde schooljaar) is verstreken, neemt leerplicht contact op met ouder(s)/verzorger(s) en zo mogelijk de school, om te bespreken of er dusdanige wijzigingen in de situatie van het kind zijn opgetreden waardoor alsnog een passend onderwijsaanbod tot de mogelijkheden behoort. Gezien het overleg met de samenwerkingsverbanden en de jeugdarts verdient het de voorkeur om medio februari contact op te nemen met de ouder(s)/verzorger(s). Indien er geen veranderingen zijn opgetreden, kunnen ouder(s)/verzorger(s) een verlenging via de leerplichtambtenaar aanvragen;

- Bij de afgifte van een vrijstelling zorgt de school waar de leerling op dat moment staat ingeschreven dat de voor het onderwijs relevante gegevens (OPP, laatste MDO verslag en toestemmingsformulier overdracht) worden overgedragen naar het samenwerkingsverband. Toestemming voor deze overdracht wordt tijdens het laatste MDO aan de ouder(s)/verzorger(s) gevraagd. Het samenwerkingsverband bewaart deze gegevens samen met het laatste MDO verslag in de TOP dossieromgeving. Hiermee wordt geborgd dat de jongere gevolgd kan worden in zijn ontwikkeling;
- Het aantal vrijstellingen 5A binnen het samenwerkingsverband wordt vier keer per jaar anoniem aan de Inspectie voor het Onderwijs doorgegeven.

Stroomschema's en contactadressen

Bijlage 1 Registratie Afwezigheid

Reden afwezigheid	Registreren als
Spijbelen: • betreft hele uren of dagen • reden onbekend of niet legitiem	Ongeoorloofd verzuim
Te laat komen: • bij aanvang van een lesuur • reden onbekend of niet legitiem	Ongeoorloofd verzuim
Vrije dag/vakantie zonder toestemming (= luxe verzuim)	Ongeoorloofd verzuim
Bezoek (huis)arts, specialist en dergelijke, niet conform gemeld	Ongeoorloofd verzuim
Ziekte niet gemeld conform afspraak: • niet binnen 2 dagen volgens leerplichtwet gemeld • niet gemeld door één van de ouders/verzorgers • gemeld door de leerling zelf, behalve 18+ • geen schriftelijke verklaring afgegeven	Ongeoorloofd verzuim
Externe schorsing	Schorsing (melden aan inspectie) Geoorloofd verzuim
Ziekte gemeld conform afspraak: • 's Morgens (telefonisch) gemeld door één van de ouders/verzorgers, vervolgstappen school conform schoolregels	Geoorloofd verzuim
Bezoek (huis)arts, specialist e.d. gemeld conform afspraak	Geoorloofd verzuim
Vrije dag/vakantie met toestemming van directeur of leerplichtambtenaar (met formulier aanvraag vrijstelling geregeld schoolbezoek)	Geoorloofd verzuim; registreren in dossier
Verlof gewichtige omstandigheden	Geoorloofd verzuim; registreren in dossier

Bijlage 2 Verzuim vaststellen en afhandelen

Rol van de gemeenten

Gemeenten gaan ervan uit dat iedere school beschikt over een goed functionerend verzuimprotocol, waarin precies omschreven staat welke actie wordt ondernomen bij welke mate van verzuim. Het actueel houden van een sluitende leerlingen- en verzuimadministratie is een wettelijk vastgelegde verantwoordelijkheid van iedere school. Scholen mogen zelf bepalen op welke wijze ze leerlinggegevens en verzuim registreren. Leerplichtambtenaren kunnen de verzuimadministratie controleren.

Hoe werkt de leerplicht

De school is wettelijk verantwoordelijk voor het melden van alle soorten schoolverzuim bij de leerplichtambtenaar van de woongemeente van de betreffende leerling. Dat gebeurt door middel van melding bij het digitale verzuimloket via www.duo.nl.

In geval van verlofaanvragen tot maximaal 10 schooldagen binnen 1 schooljaar beslist de directeur, al dan niet in overleg met de leerplichtambtenaar. Bij meer dan 10 schooldagen binnen 1 schooljaar beslist de leerplichtambtenaar.

Als verzuim is gemeld, dan neemt de leerplichtambtenaar de verzuimmelding in behandeling. Vanaf 12 jaar is een leerling medeverantwoordelijk voor het schoolverzuim. Bij achterliggende problematiek kan de leerplichtambtenaar helpen bij het zoeken naar een oplossing. Als een school het vermoeden heeft dat er sprake is van achterliggende problematiek, zal de school de betreffende leerling inbrengen in een intern/ extern overleg met betrokken kernpartners van de school.

De leerplichtambtenaar kan ook al in een eerder stadium ingeschakeld worden. Voor dit laatste is geen toestemming van ouders nodig. Alle ongeoorloofd schoolverzuim is in principe sanctioneerbaar.

Taken

School:

- Vermeldt verzuimbeleid en verzuimsprekuren in schoolgids;
- Houdt verzuim nauwkeurig bij in schooladministratiesysteem;
- Handelt naar aanleiding van dit protocol;
- Heeft een adequaat klachtenprotocol;
- Biedt een goed functionerende ondersteuningsstructuur;
- Meldt binnen gestelde termijnen aan DUO;
- Heeft zo veel mogelijk aansluitende lesroosters.

Scholen en leerplicht:

- Zorgen dat leerlingen en hun ouders op de hoogte zijn van geldende procedures;
- Nemen de meldingen periodiek door en treffen aanvullende maatregelen;
- Houden in overleg acties ter voorkoming van verzuim en te laat komen (zoals preventief verzuimsprekuren).

Leerplicht:

- Behandelt verzuimmeldingen volgens de Methodische Aanpak Schoolverzuim. Daarbij is keuze uit vier routes: vrijwillige hulpverlening, een Halt-verwijzing, dwang in civiel kader, dwang in strafrechtelijk kader;
- Zorgt voor afhandeling volgens regels geoorloofd of ongeoorloofd verlof;
- Legt Halt-verwijzing op maakt een proces-verbaal op.

Soort verzuim	Melden	Hoe?
Absoluut verzuim	Als een leerplichtige jongere niet (meer) staat ingeschreven bij een onderwijsinstelling.	In- of uitschrijving binnen 7 werkdagen bij DUO.
Relatief verzuim	Bij verzuim van ten minste 16 uren les- of praktijktijd (inclusief stage) in een opeenvolgende periode van 4 weken.	Verzuimloket (DUO) of handmatig.
Luxe verzuim	Als een leerplichtige jongere zonder toestemming van school wegblijft vanwege extra vakantie of familiebezoek.	Telefonisch/ per mail LPA op de hoogte brengen en melden via het verzuimloket (DUO) of handmatig.
Relatief verzuim 18 + en voortijdig schoolverlaten	Bij verzuim van ten minste 16 uren les- of praktijktijd (inclusief stage) in een opeenvolgende periode van 4 weken.	Verzuimloket (DUO)/eventueel exit procedure.
Te laat	In eerste instantie eigen registratie. Bij tenminste 6 maal in het schooljaar melden in DUO en bij eerstvolgende verzuimspreekuur. OF: Bij 9 maal of meer in het schooljaar brief naar ouders en DUO melding bij leerplichtambtenaar. Bij 15 maal; DUO melding, LPA nodigt leerling en ouders uit voor gesprek.	Verzuimspreekuur op vo-school.

Bijlage 3 Advieswijzer procedure afwezigheid leerlingen

Verzuim - Procedure afwezigheid leerlingen

A) Geoorloofd afwezig				
Verlof	Soort	Reden	Benodigd	Via
	Regulier	Dokter, fysio, tandarts, hulpverlening	Absentiekaart vooraf	Meldpunt
	Bijzonder verlof	“Aanvraag vrijstelling van geregeld schoolbezoek”	<u>Aanvraagformulier te vinden op website gemeente waar de jongere woont</u>	MT-lid
Absentie				
Wanneer	Signalering	Actie	Benodigd	Dossier, via:
1e ziekdag	Ouders bellen school	Meldpunt	Absentiekaart achteraf	Meldpunt
Maandag v/d nieuwe week nog ziek	Ouders bellen opnieuw school	Meldpunt	-	Meldpunt
Bij: - ≥ 4e ziekmelding binnen 12 weken - 7 ^e dag aaneengesloten ziekgemeld - frequente/ opvallende absentie	Meldpunt informeert mentor Mentor informeert MT-lid* * MT is verantwoordelijk voor registratie en actie bij verzuim. MT kan zijn/haar taak delegeren	- Mentor stemt af met ouders & leerling - Verzuimgesprek door school met leerling en ouders (eventueel: inschakelen JGZ voor advies of gesprek met leerling en ouders plan van aanpak volgens MAZL aanpak) - Monitoren uitvoeren plan van aanpak - Bij ongeoorloofd verzuim volgt DUO-melding	-	Mentor MT-lid
> 4 weken aaneengesloten geoorloofd absent	Mentor informeert MT-lid: Melding Thuiszitterslijst	School organiseert MDO met betrokkenen uit de keten	<i>Maatwerktraject</i>	MT-lid Ondersteunings-coördinator
>>> Terugkeer op school na absentie				
Bij ieder verzuim moet een absentiekaart worden ingeleverd, behalve bij bijzonder verlof en in bijzondere situaties (alleen via MT-lid)				
a) Niet inleveren absentiekaart	Meldpunt checkt LVS, info aan MT-lid	Meldpunt noteert voorlopig OA en spreekt leerling aan	-	-
b) Bij voortdurend niet inleveren	Meldpunt informeert MT-lid	MT-lid belt / mailt ouders	-	MT-lid

B) Ongeoorloofd afwezig				
Spijbelen				
Wanneer	Signalering	Actie	Sanctie	Dossier, via:
Een of enkele lesuren	Meldpunt meldt bij MT-lid	MT-lid contact ouders en bespreekt sanctie met leerling	Leerling haalt gemiste tijd in	MT-lid
16 uur cumulatief (in 4 weken) én bij herhaling 16 uur cumulatief (4 weken)	Meldpunt meldt bij MT-lid	<u>Schriftelijk contact ouders</u> - MT-lid meldt DUO + bespreekt sanctie met leerling - LPA: stemt af met school m.b.t. vervolgactie	- Leerling haalt gemiste tijd / werk in ter beoordeling van MT-lid: - Sanctie ter beoordeling LPA	School-administratie MT-lid
2 - 4 weken aaneengesloten afwezig	Mentor informeert MT-lid Melding Thuiszitterslijst (Dreigende)	Binnen 3 weken na 1 ^e afmelding organiseert school MDO met LPA Binnen 6 weken evaluatie MDO	<i>Maatwerktraject</i>	MT-lid/ Ondersteunings-coördinator
> 4 weken ongeoorloofd aaneengesloten afwezig	Melding Thuiszitterslijst (Thuiszitter)	Binnen 6 weken evaluatie MDO melding DUO langdurig relatief verzuim	<i>Maatwerktraject</i>	MT-lid/ Ondersteunings-coördinator
Te laat (TL)				
3 x	Meldpunt informeert leerling & mentor	<u>Mentor contact ouders</u>	School-sanctie	Mentor
6 x	Meldpunt	- Schriftelijk contact ouders - Preventief Verzuim Spreekuur LPA en DUO melding <u>cc MT-lid</u>	Idem -	School-administratie MT-lid
9 x	Meldpunt informeert: leerling, MT, LPA (indien niet gesproken bij verzuimspreekuur).	LPA stuurt brief ouders/leerling na DUO melding <u>cc MT-lid</u>	Aanscherpen school-sanctie	School-administratie
12 x	Meldpunt meldt bij MT-lid	- MT-lid: schriftelijk contact ouders - Mentor spreekt leerling en ouders		School-administratie
15 x	Meldpunt meldt bij MT-lid	- MT-lid: opschaling naar LPA: Melding DUO - LPA : gesprek leerling en ouders <u>cc MT-lid</u>	Aanscherpen schoolsanctie Sanctie ter beoordeling LPA	School-administratie MT-lid

Bijlage 4 Verzuimspreekuur

LEERPLICHTSPREKUREN

I Doel

De bedoeling van leerplichtsprekuren op de scholen is het aanspreken van leerlingen op licht en beginnend verzuim. Door vroegtijdig verzuim aan te pakken kan zorgwekkend verzuim en schooluitval worden voorkomen.

II Doelgroep

Doelgroep	De leerlingen van de school: - alle leeftijden (ook 18+) - alle gemeenten in de regio Noord- Kennemerland - <i>leerlingen van buiten de regio worden niet aangemeld voor het spreekuur. Voor hen kan een DUO melding worden gedaan onder vermelding van 'overig' verzuim.</i>
Hoeveelheid verzuim	Beginnend verzuim: - 6 tot 15 uur ongeoorloofd verzuim en/of - 6 tot 9 keer te laat komen. Dat betekent dat er in dat schooljaar nog geen DUO-melding 16 u in 4 weken is gedaan (dit is verplicht bij 16 uur verzuim in de vier weken en bij 15x te laat komen).
Hoe vaak	De leerling mag per schooljaar 1 maal (bij uitzondering max 2 maal na overleg met de lpa) worden verwezen naar het spreekuur. Gaat het verzuim daarna door dan wordt de leerling opnieuw via DUO gemeld bij de eigen woongemeente.
Duur gesprek	Elk gesprek wordt ingepland voor 10 of 15 minuten; de duur van het gesprek is 10 minuten, eventueel 5 minuten per leerling voor de administratieve verwerking.
Contra indicatie	- Leerlingen die al een DUO melding hebben gehad in het lopende schooljaar; - Leerlingen waarvan de school denkt dat een gesprekje op het spreekuur contraproductief kan werken; - Leerlingen waarvan de school denkt dat een gesprek tijdens het spreekuur niet afdoende is. School doet dan ook een DUO melding en geeft aan dat het gaat om overig verzuim - Wanneer Halt-waarschuwing is gegeven in het voorgaande schooljaar na meervoudig waarschuwen in voorgaande jaar/jaren

III PROCES

School	LPA
School (verzuimcoördinator) en lpa maken afspraken over de spreekuren	
De ouders worden ingelicht via mail, website, nieuwsbrief o.i.d. (bijlage D)	
School selecteert de leerlingen die naar het spreekuur gaan. Maakt van deze leerlingen een lijst (naam, geboortedatum, woongemeente) en plant deze in op een tijd op het spreekuur. Er worden geen leerlingen in schoolpauzes ingepland. Geeft de leerling een schriftelijke (mail) uitnodiging mee (bijlage A) met datum en tijd van het spreekuur.	Lpa ontvangt minimaal 2 werkdagen van te voren de lijst met de jongeren die (elk kwartier) zijn ingepland.
<i>School doet een DUO melding</i>	<i>Voorafgaand aan het spreekuur wordt voor de te spreken leerling een DUO melding (overig verzuim) gedaan onder vermelding van 'verzuimspreekuur'.</i>
	De lpa die de DUO-melding ontvangt checkt of het om een leerling gaat die buiten de gemeente naar school gaat én of de leerling een dossier heeft. Zo ja, wordt de lpa die het spreekuur houdt op de hoogte gebracht
Voor aanvang van het spreekuur wordt van elke leerling een verzuimoverzicht uitgedraaid (met toelichting op de afkortingen).	Voorafgaand het spreekuur ontvangt de LPA alle verzuimuitdraaien van de leerlingen die opgeroepen zijn.
	LPA voert preventief verzuim gesprek: 1. hoe komt het? 2. wat ga je eraan doen? 3. wat heb je daarvoor nodig? 4. ● 18- waarschuwing: gaat het door dan wordt het een officiële verzuimmelding bij DUO en loop je kans op een Halt-verwijzing of proces-verbaal. Bij 18- digitaal verwijzen of bij brief toevoegen. ● 18+ (inhoud gesprek zie bijlage C 18+)

	1. LPA die leerling gesproken heeft, stuurt: - Leerling uit eigen gemeente 18-: waarschuwing in een standaardbrief aan de ouders (bijlage B) - Leerling uit andere gemeente 18-: Mail aan andere gemeente (bijlage E) met korte terugkoppeling, de woongemeente verstuurt de waarschuwing in een standaardbrief aan de ouders (bijlage B) en verwerkt informatie in het leerlingvolgsysteem. - Leerling 18+ uit hele regio: Mail aan rnc.leerplicht@alkmaar.nl met korte terugkoppeling. De RMC-administratie verstuurt de standaardbrief (bijlage C) en verwerkt informatie in het leerlingvolgsysteem. 2. LPA die leerlingen gesproken heeft: verstuurt een (korte) terugkoppeling aan school van de gesproken leerlingen en maakt een lijst van de leerlingen die niet verschenen zijn.
<i>School controleert de lijst van leerlingen die niet verschenen zijn:</i> 1) <i>Met een goede reden, dan doorzetten naar volgende spreekuur (wel doorgeven aan woongemeente).</i> 2) <i>Zonder goede reden, doorgeven aan woongemeente.</i>	1) LPA wacht volgende spreekuur af. 2) LPA pakt dit meteen op.

N.B.: Bovenstaande afspraken én de brieven zoals hieronder weergegeven, zijn de gezamenlijke afspraken. Indien gewenst kunnen kleine aanpassingen gedaan worden in overleg tussen school en lpa.

UITNODIGING LEERLING

BIJLAGE A

School

(brief of mail)

Geachte ouder(s)/verzorger(s), beste (naam leerling)

Vanwege beginnend schoolverzuim en/of te laat komen ben je aangemeld voor het verzuimspreekuur van de leerplichtambtenaar op

_____ dag _____ datum om _____ tijd

Het spreekuur wordt gehouden in lokaal/werkruimte _____ op de _____ etage.

Je neemt op dat tijdstip plaats op een van de stoelen voor het lokaal en de leerplichtambtenaar vraagt je om binnen te komen.

Als je tijdens een les naar het spreekuur moet laat je deze uitnodiging aan het begin van de les aan je leerkracht zien.

Functie....

Naam.....

Het verzuim is gemeld bij de leerplichtambtenaar van de woongemeente. Als uw zoon of dochter zonder geldige reden niet op het spreekuur komt zal de leerplichtambtenaar contact met u opnemen.

Leerplichtambtenaar

Aan de ouder(s)/verzorger(s) van

>
>
>

Geachte ouder(s)/verzorger(s), beste (naam leerling),

De leerplichtambtenaar die verbonden is aan de school, heeft tijdens het verzuimspreekuur met uw kind gesproken over beginnend schoolverzuim.

Wat is besproken?

Er is besproken hoe uw kind de aanwezigheid in de lessen kan verbeteren. De school ontvangt hiervan een verslag.

Ook is gesproken over eventuele gevolgen van ongeoorloofd verzuim of te laat komen.

Als het verzuim niet stopt, meldt de school dit bij de leerplichtambtenaar. De leerplichtambtenaar kan uw kind verwijzen naar hulpverlening of naar Halt. Er kan ook een proces verbaal worden opgemaakt. Voor meer informatie over een Halt verwijzing kunt u kijken op www.HALT.nl

Ik ga er van uit dat dit niet nodig is en wens uw kind succes met (op tijd) in de lessen aanwezig zijn!

Met vriendelijke groet,

Naam leerplichtambtenaar
Gemeente

Leerplichtambtenaar

Aan

>naam leerling

>
>

Beste (naam leerling)

Vanwege beginnend verzuim heeft de school jou aangemeld voor het preventief verzuimspreekuur.

Tijdens het spreekuur is het volgende met je besproken:

- De school kan maatregelen nemen als je blijft verzuimen. Dat kan gevolgen hebben voor je schoolloopbaan. Daardoor kan het halen van een diploma moeilijker worden.
- Wanneer je aanwezigheid niet verbetert, kun je worden opgeroepen voor een gesprek door de trajectbegeleiders van de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie. Zij willen voortijdig schoolverlaten voorkomen.

Tijdens het spreekuur is ook besproken hoe je je aanwezigheid kunt verbeteren. De school ontvangt hiervan een verslag.

Met vriendelijke groet,

Naam medewerker RMC-administratie
RMC-administratie

School

Beste ouder(s)/verzorger(s),

De leerplichtambtenaren in de regio Noord-Kennemerland houden op onze school regelmatig verzuimspreekuren.

Het doel van deze spreekuren is om in een vroeg stadium verzuim aan te pakken.
Zo kan zorgwekkend verzuim en in het uiterste geval schooluitval hopelijk worden voorkomen.

Als uw kind vaak te laat komt en/of regelmatig wat uurtjes spijbelt (beginnend verzuim), kan de verzuim/zorgcoördinator van onze school uw kind voor dit spreekuur aanmelden.

.... dagen voor aanvang van het spreekuur ontvangt uw kind van de verzuimcoördinator een schriftelijke (mail) uitnodiging. Een gesprek met de leerplichtambtenaar zal ongeveer tien minuten duren.

Na het gesprek ontvangt u een brief van de leerplichtambtenaar.

Bijlage 5 Variawet

[Afwijking onderwijstijd - Steunpunt Passend Onderwijs \(steunpuntpassendonderwijs-povo.nl\)](http://steunpuntpassendonderwijs-povo.nl)

**STERKE
KINDEREN**

SAMENWERKINGSVERBAND VO NOORD-KENNEMERLAND